

plantevalg

Søk i plantebasen

Filter

Nyttig Ansett

Form

Høyde

0cm 30m

Fuktighetsforhold

Trær Busker Klatrere Stauder

Ny plante Testprosjekt

Antall treff: 2242

Form	Navn	Høyde	H Kyst/ Innland	Lysforhold	Blomst	Fuktighet
	Abelia mosanensis	1,2m - 2,5m	H3		jun	
	Abelia mosanensis 'Eplida' IDA *	1,2m - 2,5m	H3		jun	
	Abies alba	15m - 30m	H5		mai-jun	
	Abies amabilis	15m - 20m	H6		jun	
	Abies balsamea	15m - 30m	H5		mai-jun	
	Abies balsamea 'Nana'	0,30m - 0,60m	H5			
	Abies concolor	15m - 25m	H6		jun	
	Abies grandis	25m - 30m	H4		jun	

På førstesiden til plantevalg.no blir søkefunksjonene presentert. Det kan gjøres fritekstsøk, søk innen de ulike plantegruppene (som for eksempel trær eller stauder), eller søk med ulike kombinasjoner av egenskaper og krav til vokseforhold. Digitalt utviklet for prosjektet av Nivero.

plantevalg.no

– kvalitetssikret kunnskap om planter til grøntanlegg

En god idé kan oppstå flere steder samtidig. Det er plantevalg.no et godt eksempel på.

TEKST: OLE BILLING HANSEN

Høsten 2021 etterlyste dosent Jorun Hovind ved Institutt for landskapsarkitektur (ILA), NMBU et lett tilgjengelig verktøy studentene innen landskapsingeniørfag og landskapsarkitektur kan bruke når de skal besvare oppgaver i undervisningen – et verktøy som de selvsagt også kan ta med seg videre ut i yrkeslivet som planleggere. Jorun spurte Mari Myhre i FAGUS om de ville være med i et samarbeid, slik at basen også kunne utvikles for grøntanleggsbransjen. Omtrent samtidig besluttet Hageselskapet at det nå var på tide at den mye brukte trykte sortlista, med tiende reviderte utgave fra 2005 og fjerde opplag i 2019, burde få en oppdatert, nettbasert utgave med gode søkefunksjoner.

Database tilpasset norske forhold
Tilgjengelige norske og svenske plantebaser på nett ble sjekket, noe som ga inspirasjon til å utvikle et kvalitetssikret verktøy tilpasset norske planteplanleggere. Ideen ble luftet for potensielle samarbeidspartnere i et møte under Park og Anleggsmessen i november 2021. Selv om ikke alle de inviterte tente på ideen umiddelbart, begynte snøballen å rulle. Første halvår 2022 ble utviklingen av plantedatabasen organisert som et samarbeidsprosjekt mellom FAGUS, Hageselskapet og ILA, NMBU. På grunnlag av informasjonen i Sortlista ble ønskelig innhold i databasen drøftet i en utvidet gruppe plantekyndige. Deretter utarbeidet fagfolk ved ILA i samarbeid med IT-

avdelingen ved NMBU en arbeidsversjon av databasen, og prosjektet tok kontakt med Meteorologisk institutt med tanke på en digitalt tilpasset og oppdatert versjon av sonkartet Hageselskapet bruker. I mars 2023 var det workshop med framtidig brukere; studenter, landskapsarkitekter og flere fra grøntanleggsbransjen deltok. Søkekriteriene ble testet, og behov og kriterier for brukervennlighet ble diskutert. Prosjektledelsen fikk mange gode innspill, og den valgte prosjektløsningen kom for eksempel til under denne samlingen. Så var det tid for å fylle databasen med kvalitetssikret informasjon om planter. Ansatte og studenter under faglig veiledning har jobbet jevnt og trutt over lang tid for å

Dosent Jorun Hovind ved Institutt for landskapsarkitektur, NMBU (t.v.) og daglig leder Mari Myhre i FAGUS er to blant en rekke engasjerte prosjektdeltakere som har realisert den nye plantedatabasen. De har blant annet nylig gjennomført flere møter med testbrukere. Foto: Ole Billing Hansen

legge inn og kvalitetssikre informasjon. Per 23. mai ligger det informasjon om 2356 ulike arter og kultivarer av trær, busker og stauder i plantedatabasen. Av dette utgjør staudene 903 ulike slag. Men tallene øker fra måned til måned, for plantevalg.no skal være et verktøy under stadig utvikling.

Samfunnsnytte

Hvorfor trenger samfunnet et verktøy som plantevalg.no? - Det viktigste er å samle informasjonen om planter for norske forhold på ett sted og gjøre den søkbar, sier Jorun Hovind. - I dag foreligger undervisnings- og oppslagsverk om planter stort sett i skriftlig form, som bøker, kompendier, forskningsartikler, artikler i fagblader og presentasjoner, eller på private eller kommersielle nettsteder. De viktigste oppslagsverkene på norsk er 15-20 år gamle, og det er behov for oppdatering.

- En finner etter hvert mye informasjon om planter på internett. - Mye er bra, men det finnes også en del tvilsom informasjon. I plantevalg.no har ILA ansvar for og har lagt inn den faglige informasjonen om plantene. Testbrukere gir uttrykk for at de dermed er trygge på kvaliteten, når de vet den er ivarettatt av fagfolk ved NMBU. Med trinn 1 i plantevalg.no henvender vi oss i første rekke til

studenter og den profesjonelle grøntanleggssektoren, mens trinn 2 i tillegg vil være myntet på flere brukergrupper, som videregående skoler og hageeiere.

- Et viktig mål må være «riktig plante på rett sted». Det gir mest bærekraftige resultater og best utnyttelse av ressursene. Plantedatabasen skal være til nytte uavhengig av motesvingninger i planleggingen. Den skal inneholde informasjon om viltvoksende planteslag, så vel som innførte, om plantevalg til ekstensivt

skjøttede, naturlige anlegg så vel som de mest velstelte lommeparker i bymiljø. Over tid er målet å legge til informasjon om hva som finnes tilgjengelig i norske planteskoler. I trinn 1 har vi ikke fått slik informasjon helt på plass, understreker prosjektlederne.

Mari Myhre legger vekt på at plantevalg.no kan gi utvidet kunnskap og forhåpentligvis gi brukerne inspirasjon til å bruke et utvidet sortiment. Når mye informasjon er samlet på ett sted, vil

Avansert filter

X

Strik på de filtrene du ønsker å bruke. Filtrene vil dukke opp i menyen til venstre i den rekkefølgen de ble strukt på.

Prydverdi

Bomst prydeverdi

Bomstingstid

Bomsterfarge

Fruktfarge

Frukt tid

Bodfarge

Bodstørrelse

Bodform

Haarffarge

Vinter-karakter

Største barkfarge

Skudd/grøntfarge

I plantevalg.no er det mulig å lage sitt eget favorittsøkefilter. Innen hovedkategoriene prydverdi, plassering, størrelse og form, bruksområde, egenskaper og opprinnelse er det flere valgmuligheter. Digitalt utviklet for prosjektet av Nivero.

ALT I GRANITT OG SKIFER

Trondheimsveien 457, 0962 Oslo, tlf: 22 80 30 60
 Kristoffer Robins vei 2b, 0978 Oslo, tlf: 21 05 84 00
 Industriveien 10, 1337 Sandvika, tlf: 67 52 10 30
 Husebysletta 39, 3414 Lierstranda, tlf: 32 84 00 48

WWW.SIGVARTSEN.NO

SIGVARTSEN
STEININDUSTRI

En av hovedmålgruppene for plantevalg.no er planleggere av offentlige og private grøntanlegg. Brukerne kan enkelt opprette egne prosjekter, noe som gir mulighet for å beskrive prosjektet, lage delområder, velge planteslag til plantelister, dele med kollegaer og ta utskrift av plantelister. Digitalt utviklet for prosjektet av Nivero.

Prosjektfakta

Prosjekt: plantevalg.no – kvalitets-sikret planteleksikon på nett

Initiativtakere: Institutt for landskapsarkitektur, NMBU og Det norske hageselskap

Prosjektets arbeidsgruppe: Mari Myhre (FAGUS), Elin Hjortland (Hageselskapet) og Jorun Hovind (ILA, NMBU)

Faglige bidragsyttere (undervisere ved ILA, NMBU): Sally O'Halloran, Jorun Hovind og Ole Billing Hansen

Studenter ved ILA (under veiledning): Anja Dammen, Marte Lysaker Heggem, Beatrice Cabal Nilsen, Inger Sverdrup Sevre, Erik Burås (foto) og Bianca Córrea Søyland

Illustrasjoner: PhD-student Alex Clarke

Databehandling og nettsideutvikling: IT-avdelingen NMBU (innledende arbeid), Nivero (hovedarbeid)

Samarbeidspartnere: Prospera-stiftelsen, Meteorologisk institutt

Finansiering: Sparebankstiftelsen DNB, Forskningsrådet, Stiftelsen UNI, Bærekraftarenaen TOWARDS NMBU, Idéstimuleringsmidler fra ARD og NMBU i tillegg til egeninnsats fra ILA, Hageselskapet og FAGUS

Prosjektperiode Trinn 1: november 2021 til 2024

Lansering Trinn 1: Uke 25 2024

brukerne spare tid, og det vil være enklere å dele informasjon med andre: - Vi har lagt vekt på å komme fram til en god løsning for prosjekterende. Det er enkelt å opprette nye prosjekter, velge planteslag til disse, dele inn i soner og ikke minst enkelt å dele informasjonen med medarbeidere og oppdragsgiver.

Unikt innhold

Den som søker informasjon om planter på internett, finner en rekke plantedatabaser. De fleste er utenlandske, men det er også noen norske. Så hva er unikt med plantevalg.no? - For det første er denne plantedatabasen kvalitetssikret av fagmiljøet ved NMBU, og den er nøytral og uavhengig av handelsinteresser for omsetning av planter, sier Hovind. - Dessuten er de mange søkemulighetene med ulike kombinasjoner av blant annet prydderdi, plantestørrelse og bruksegenskaper svært gode. Mange av bildene er tatt spesielt for dette prosjektet, og alle bilder i databasen er sjekket med hensyn til art og kultivar. Bildene kan brukes til å illustrere prosjektplaner.

Det helt særegne er at plantevalg.no også informerer om forskningsresultater der det har vært gjennomført utprøvinger, som i Treforsøksparken / Landskapslaboratoriet ved NMBU og gataarboretet i Dronning Eufemias gate i Oslo. Rapportene som disse resultatene er hentet fra, er lenket og kan lastes ned for den som ønsker å lese mer om forskningsprosjektene. Denne delen kan utvides, blant annet med erfaringer fra forskere og andre plantekyndige i alle deler av

landet, sier Hovind. Hun legger til at det i plantevalg.no også er lenke til Artsdatabankens fremmedartsliste. I Trinn to er planen å legge til flere plantegrupper, mer informasjon om det enkelte planteslag og gjøre basen enda mer brukervennlig.

Brukermedvirkning

Siste fase i prosjektets trinn 1 har vært å involvere testbrukere og få tilbakemeldinger fra dem – det vil si motta tips til forbedringer og framtidige utvidelsesmuligheter. Myhre forteller at 11 bedrifter har betalt for muligheten til å bruke og videreutvikle plantedatabasen før den blir lansert: - Tilbakemeldingene har gitt oss et løft, for brukerne er så engasjerte, grundige og entusiastiske! Mange av tipsene har gjort plantevalg.no bedre, og vi har notert verdifulle ønsker som vil kreve lengre tid å få på plass.

Også i den fortsatte utviklingen av plantedatabasen vil brukermedvirkning være viktig: - Det er av vesentlig betydning at plantevalg.no svarer på det brukerne trenger, sier Mari Myhre.

Prosjektledelsen ser flere utviklingsmuligheter for plantevalg.no. Som kjent inneholder Hageselskapets trykte sortliste også oversikter over aktuelt sortiment av frukttrær, bærbusker og grønnsakplanter. Dessuten er hverken sommerblomster eller løk- og knollvekster med i denne første utgaven av plantevalg.no. Det er allerede satt i gang et arbeid for at oversikten skal inneholde matnyttige planteslag, så dette kommer trolig med i framtidige utgaver.

- Ett er sikkert; en plantedatabase blir aldri «ferdig», samstemmer Myhre og Hovind. - Når vi i slutten av juni lanserer Trinn 1, vil den, på tross av stor innsats, inneholde enkelte feil og mangler. Men det er jo bare en spore til videre arbeid! Ambisjonen må være at plantevalg.no skal bidra til bærekraftige grøntanlegg, bli et nyttig, tidsbesparende og stadig bedre verktøy for den som planlegger, etablerer og skjøtter norske grøntanlegg.

Merknad

Leserne gjøres oppmerksom på at redaktøren i park & anlegg i bistillingen ved NMBU har bidratt faglig og med bilder til plantedatabasen. ■